

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

 Наталя КИРИЧЕНКО

“28” серпня 2025 року

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ПРАКТИКИ**

здобувачів *першого (бакалаврського)*, рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Менеджмент у спортивній діяльності»
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
шифр, назва

Програма навчальної практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент у спортивній діяльності», спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Розробники наскрізної програми:

к.н.ф.в, доц. – Євгеній СТРИКАЛЕНКО
к.н.ф.в, доц. – Світлана СТЕПАНЮК
к.н.ф.в, доц. – Ірина СКРИПЧЕНКО
к.п.н., доц. – Олег ШАЛАР
к.п.н., доц. – Вадим МУЖИЧОК
к.б.н., доц. – Сергій ДРАЧУК

Робочу програму навчальної практики схвалено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

Протокол від “ 28 ” серпня 2025 року № 1

Схвалено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 28 ” серпня 2025 року № 1

Затверджено на Вченій раді факультету _____ економічного _____

Протокол від “ 28 ” серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

“ 28 ” _____ серпня 2025 року

(підпис)

Стрикаленко Є.А.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Практика є важливою та невід'ємною складовою освітнього процесу, необхідним елементом практичної підготовки майбутніх кваліфікованих тренерів, інструкторів та фахівців з фізичного виховання та спорту. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь.

Метою практичної підготовки є формування та розвиток у здобувачів професійного вміння організовувати та проводити тренувальний та змагальні процеси, приймати самостійні рішення під час підготовки юних спортсменів до головних змагань, володіння сучасними методами спортивного тренування, формами організації тренувальних занять різної спрямованості з використанням різного основного та допоміжного обладнання.

У Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004), ст. 51 практична підготовка здобувачів вищої освіти характеризується наступним чином.

1. Практична підготовка осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, здійснюється шляхом проходження ними практики в спеціалізованих спортивних школах, дитячо-юнацьких клубах фізичної підготовки, спортивних федераціях, інших профільних установах та організаціях згідно з укладеними договорами про співпрацю. Практика може проводитись як в офф-лайн, так і в он-лайн форматі (за умови відкритого доступу до всіх необхідних даних профільної установи для здобувачів).

2. Керівники спеціалізованих спортивних закладів, установ чи організацій повинні забезпечити створення належних умов для проходження практики з (зокрема он-лайн), дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

3. Проходження практики здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до законодавства.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів згідно зі ст. 51 Закону України «Про вищу освіту» є однією з форм організації навчального процесу та обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм для всіх освітніх ступенів.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», в тому числі освітньо-професійної програми «Менеджмент у спортивній діяльності» передбачає отримання здобувачами вищої освіти достатнього обсягу практичних знань і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Однією з форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, що максимально сприяє розвитку здобувача, як особистості та майбутнього фахівця, є практична підготовка до професійної діяльності, оскільки спільно з теоретичною створюється підґрунтя для дійсно професійної освіти. Вивчення

професійно-орієнтованих дисциплін завершується практиками (навчальна, виробнича (тренерська)). Кожна з програм практики має свою мету, завдання, зміст, структуру, методичні рекомендації щодо складання основних звітних документів організації роботи фахівця, тематики та методики виконання індивідуальних завдань, що мають науково-дослідницький характер, перелік літератури тощо. Практики передбачають безперервність і послідовність їх проведення, формування у здобувачів необхідного і достатнього обсягу практичних знань і умінь.

Головна мета практичної підготовки є опанування здобувачами сучасних методів та форм організації роботи тренера з виду спорту, формування на основі отриманих знань навичок та вмінь, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, виховання навички систематичного оновлення своїх знань та творчого використання їх у практичній діяльності. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спрямована на досягнення відповідності якості теоретичних і практичних знань та умінь випускників університету вимогам Галузевого стандарту вищої освіти

Завданням усіх видів практик:

- сформуувати у здобувачів комплексне уявлення про структуру спортивно-масової роботи в спортивних організаціях, ДЮСШ, спортивних клубах, спортивних колективах навчальних закладів;

- вивчення Правил змагань з певного виду спорту, діяльності та обов'язків суддів;

- навчання студентів передових методів організації і планування проведення змагань;

- поглиблення і систематизування знань з теорії та методики спорту, педагогіки, психології, фізіології, дидактики і методики виховної роботи, педагогічної майстерності і особистої гігієни;

- формування навичок і вміння спостерігати і аналізувати тренувально-педагогічний процес, спостерігати методи і методики спортивної діагностики;

- набуття навичок і вміння прогнозувати, планувати, аналізувати і коректувати в майбутньому власну тренувально-педагогічну діяльність;

- поглиблення і закріплення знань з педагогіки, психології спорту, загальної теорії підготовки спортсменів, основ теорії та методики спортивного тренування, теорії та методики обраного виду спорту, системи підготовки спортсменів;

- ознайомлення здобувачів з системою організації освітньо-виховної і тренувальної роботи ДЮСШ, із змістом та характером діяльності тренера-викладача, керівництвом та управлінням в сфері дитячо-юнацького спорту;

- формування навичок організації, планування, проведення навчально-тренувального процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності спортсменів;

- розвиток і вдосконалення професійних й особистісних якостей, творчих здібностей в конкретних умовах практичної діяльності тренера.

Зміст практики, види та її обсяг визначається освітньо-професійними програмами (ОПП), навчальними планами і програмами навчальних дисциплін

відповідно до розробленого Міністерством освіти і науки України «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти». При цьому їх реалізація може бути у вигляді будь-яких форм занять, які несуть прикладний практичний характер, консультацій, курсового та дипломного проектування, екскурсій і практикумів.

Відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів ЗВО України» місцем проведення практики мають бути сучасні профільні заклади з кваліфікованими фахівцями в галузі фізичного виховання та спорту як в Україні так і за її межами. Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора.

Система забезпечення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка покладена в основу НПП, передбачає задоволення потреб та вимог:

- членів суспільства на одержання якісної освіти;
- юридичних суб'єктів економічної діяльності в підготовці високопрофесійних спеціалістів;
- держави з точки зору забезпечення державної безпеки;
- університету - у підтриманні високого престижу та репутації ЗВО;
- вимог Конвенції «Про визнання кваліфікації вищої освіти в Європейському регіоні» (Лісабон, 1997 р.).

ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РОБОЧИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ: МЕНЕДЖМЕНТ У СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

№ п/п	Назва практики	Курс	Семестр	Терміни проведення	Тривалість практики	
					Кількість годин, всього	Кількість кредитів
1.	Навчальна практика (з організації спортивно-масової роботи)	2	4	22.05.2024-02.06.2024	90	3
2	Комплексна виробнича практика з фаху (тренерська практика)	3	6	08.05.2024-02.06.2024	180	6
3	Виробнича (переддипломна практика)	4	8	24.04.2025-26.05.2025	225	7,5

ДРУГИЙ РІК НАВЧАННЯ ПЕРШОГО «БАКАЛАВРСЬКОГО» РІВНЯ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ (СПОРТИВНО-МАСОВОЇ) ПРАКТИКИ

Термін проведення – 4 семестр

Тривалість – 90 годин, 3 кредити

1. Мета та завдання навчальної практики

Мета навчальної практики (зі спортивно-масової роботи) полягає в опануванні здобувачами вищої освіти сучасних методів і форм спортивно-масової роботи, формуванні на основі отриманих знань навичок та вмінь, необхідних для здійснення професійної діяльності в галузі фізичного виховання та спорту, прийняття самостійних та прорахованих рішень, виховання навички систематичного оновлення своїх знань та творчого використання їх у практичній діяльності.

Відносно до поставленої мети завданнями навчальної практики (зі спортивно-масової роботи) мають бути:

- поглиблення і систематизування знань з теорії та методики спорту, педагогіки, психології, фізіології, дидактики і методики виховної роботи, організації та методики спортивно-масової роботи;

- вивченні основ спортивного тренування з використанням інформаційних технологій і набутті навичок застосування прикладних систем обробки даних;

- набуття вмінь аналізувати педагогічний процес, спостерігати за засобами та методами рекреаційної роботи в умовах реальних можливостей під час оздоровлення дітей;

- вміти організовувати та проводити змагальну діяльність з різних видів спорту;

- отримувати знання з правил ведення звітної спортивної документації, правил заповнення протоколів з різних видів спорту, принципів складання положення про змагання та звіту головного судді та суддівської бригади про проведені змагання;

- навчити організовувати та проводити різноманітні спортивно-масові заходи з залученням різних верств населення з метою підвищення рівня рухової активності;

- вивчити шляхи підвищення зацікавленості населення до власного здоров'я та здорового способу життя за рахунок оптимізації рухової складової життя людини;

- підвищити та закріпити інтерес до професії тренера з виду спорту, організатора-спортивно масової та спортивно-оздоровчої роботи, викладача з фізичної культури;

- закріпити у студентів навички самостійно та якісно проводити спортивно-масову роботу з використанням різноманітного основного та допоміжного обладнання та інвентарю для підвищення ефективності роботи та досягнення максимальних позитивних зрушень в стані здоров'я особистості.

Результатом проходження навчальної практики за

ОП «Менеджмент у спортивній діяльності»
є набуття здобувачами наступних компетентностей та отримання
наступних програмних результатів навчання:

Загальні	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту, зокрема у сфері управління спортивними організаціями та їх підрозділами, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту та менеджменту у спортивній діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 07. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.</p> <p>ПРН 20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>

2. Організація проходження навчальної практики

Навчальна практика проводиться відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в Університеті на базі кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій, яка забезпечує науково-методичне керівництво та виконання програми навчальної практики. Терміни проведення практики визначаються графіком освітнього процесу. Керівництво практикою здійснюють викладачі, що приймають безпосередню участь у підготовці здобувачів вищої освіти, які проходять навчальну практику. Керівниками від бази практики повинні бути кваліфіковані тренери, організатори спортивно-масової роботи, керівники оздоровчих та спеціальних спортивних закладів.

Всі організаційні заходи щодо проведення і забезпечення навчальної практики здійснює її керівник від кафедри: інструктаж про проходження практики, інструктаж про охорону праці і техніку безпеки з обов'язковим підписом у спеціальному журналі, надання відповідних документів (щоденника, календарного плану, програми практики), інформацію про систему звітування після проходження практики.

Для якісного проходження навчальної практики викладачі-керівники від кафедри повинні:

- за дорученням завідувача кафедри приймати активну участь у розробці наскрізної програми практики й за необхідності вносити в неї конструктивні корективи. На основі наскрізної програми щорічно розробляти або оновлювати робочі програми практики з метою вдосконалення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти;

- здійснювати поточний та підсумковий контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- надавати методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань кафедри та допомагати збирати матеріали до написання наукових та кваліфікаційних робіт;
- проводити обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформувати здобувачів вищої освіти про порядок проведення підсумкового контролю та графік надання звітів про практику;
- аналізувати виконання програм практики та систематично доповідати про їх виконання на засіданнях кафедри;
- приймати участь в підсумковій конференції та захисті звітів про проходження практики здобувачами вищої освіти в складі комісії. За результатами публічного захисту навчальної практики разом з відгуками керівників від баз практики відбувається атестація й виставляють підсумкові оцінки у індивідуальні плани (залікові книжки) здобувачів;
- здавати звіти здобувачів вищої освіти про проходження навчальної практики на кафедрі.

На період воєнного стану в Україні на підставі листа Міністерства освіти і науки України № 1/3277-22 від 25.02.2022 «Про організацію освітнього процесу», наказу Міністерства освіти і науки України № 265 від 21.03.2022 «Про проведення атестації випускників закладів фахової передвищої, вищої освіти» та результатів нарад Міністерства освіти і науки України з керівництвом закладів вищої освіти від 15.03.2022, 18.03.2022, 22.03.2022 передбачена можливість проходження практики як в офлайн, так і в дистанційному форматі.

Здобувачі вищої освіти Університету при проходженні практик зобов'язані:

- до початку практики отримати від викладача відповідального за практичну підготовку на кафедрі направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- у випадку проходження практики офлайн своєчасно прибути на базу практики та дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- при дистанційній формі, за якої організація практичного навчання здійснюється з використанням соціальних месенджерів Viber, Telegram, WhatsApp та за допомогою платформ Zoom, Skype, Google Meet, а також електронного листування, Google Classroom тощо, здобувачі освіти зобов'язані постійно виходити на аудіо та відеозв'язок з керівниками практик та своєчасно повідомляти керівників про технічні проблеми (відсутність Internet тощо), які заважають своєчасному виконанню завдань практики, для чого до початку практики необхідно надати всі діючі телефонні номери, електронну адресу та інші контакти викладачу-керівнику для забезпечення зворотного зв'язку;
- здобувач повинен у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- виконане завдання, у вигляді слайдової презентації (Microsoft Office Power Point або іншої програми), надіслати на відповідний вебсервіс;
- нести відповідальність за виконану роботу та її результати і показувати приклад свідомого і сумлінного ставлення до праці;
- своєчасно оформити всі необхідні залікові документи з проходження практики та захистити звіт з практики перед комісією.

Здобувачі вищої освіти – практиканти при проходженні навчальної (спортивно-масової) практики мають право:

- на методичне та організаційне забезпечення практики від університету;
- на консультативну допомогу від керівників практики від університету.

Після завершення проходження навчальної (спортивно-масової) практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- належним чином оформити всю необхідну документацію та звіт про проходження навчальної (спортивно-масової) практики;
- здати звіт разом з необхідними оформленими документами та щоденник практики своєму керівникові від кафедри на перевірку;
- отримати консультації у керівника щодо обробки зібраного під час практики матеріалу;
- у призначений розкладом день захистити звіт про проходження практики перед комісією з практичної підготовки.

3. Зміст навчальної (спортивно-масової) практики

Програма навчальної (спортивно-масової) практики передбачає певну кількість годин, відведених на практичне засвоєння питань кожної теми.

Тематичний план навчальної практики

№ з/п	Назва розділу	Кількість годин
1.	Ознайомлення зі структурою та змістом спортивної роботи в університеті	10
2.	Планування спортивно-масової роботи в закладі освіти	10
3.	Організація та проведення змагань з виду спорту	20
4.	Організація та проведення спортивно-масового свята	20
5.	Організація та проведення “Олімпійського уроку”	20
6.	Оформлення звітної документації	5
7.	Підготовка звіту про проходження навчальної практики	5
	РАЗОМ	90

Тема 1. Ознайомлення зі структурою та змістом спортивної роботи в університеті

На початку практики здобувач повинен познайомитись з керівництвом факультету, дізнатись про функції та посадові обов'язки завідувача кафедри,

керівника спортивної роботи в університеті, тренерів з різних видів спорту, керівників спортивних секцій, медичних працівників, тощо.

За період практики здобувачу необхідно ознайомитись та вивчити структуру та зміст спортивної діяльності закладу, дослідити систему тренувальної та виховної роботи в університеті, набути практичних умінь та навичок самостійного проведення навчально-тренувальних занять, визначити основні засоби контролю за рівнем різних видів підготовленості спортсмена, ознайомитись із системою залучення здобувачів до занять різними видами спорту. Вивчити матеріально-технічну базу університету, можливості використання додаткового обладнання та інвентарю.

Тема 2. Планування спортивно-масової роботи в закладі освіти.

За період практики здобувачі повинні детально вивчити план змагань на навчальний рік, проаналізувати програму обласної універсиади та узагальнити принципи формування збірних команд університету для участі в цих змаганнях. Дослідити особливості планування спортивно-масової роботи здобувачів в залежності від тривалості занять спортом. Вивчити особливості змагальної діяльності та спортивно-масової роботи здобувачів в різних спортивних секціях. Проаналізувати заходи спрямовані на залучення здобувачів до спортивно-масової роботи та дослідити систему заохочень та мотивацій до систематичних занять спортом та формування здорового способу життя у молодого покоління.

Тема 3. Організація та проведення змагань з виду спорту

основним документом в проведенні будь-яких змагань є положення про змагання, яке складається на підставі даних про мету та завдання проведення змагань, термінів та місця їх проведення, учасників змагань, принципів визначення переможця, керівництва змаганнями та нагородження переможців змагань.

Орієнтовна схема розробки “Положення про змагання”

I. *Мета та завдання.* Мета визначає кінцевий результат заходу, який передбачається мати внаслідок його проведення. Завдання конкретизують мету заходу.

II. *Час і місце проведення.* Вказуються числа, дні тижня, місяця і база, на якій буде проводитись захід. У положенні про комплексні заходи визначається час по етапам проведення заходу.

III. *Керівництво змаганнями.* У цьому розділі вказується відповідальний за організацію проведення заходу. У положеннях про комплексні заходи (наприклад, спартакіада) вказується склад організаційного комітету, можливо склад головної судівської колегії.

IV. *Учасники змагань.* Вказується: хто прийме участь, вікові обмеження, кількісний склад команд, вимоги до фізичної підготовки та інше. Можливо вказати вимоги до форми учасників.

V. *Програма змагань.* Розділ детально розкриває програму змагань. Вказуються види програми (змагальні вправи) для юнаків і дівчат окремо, при необхідності конкретизуються вікові категорії. Якщо не передбачене доповнення

з графіком змагань – вказується час початку змагань в окремих видах. В змаганнях по рухливим іграм, естафетам детально подаються правила і суть змагань. Якщо змагання по спортивним іграм проводяться за спрощеними правилами – вказуються зміни до правил змагань (у тому числі й термін проведення періодів, таймів і т.п.)

VI. *Система заліку визначення переможців.* У цьому розділі вказуються система визначення переможців і формула заліку командних результатів (по метрам, секундам, очкам, балам), особисто в кожному виді чи багатоборстві, скільки результатів іде в залік команди і по якому принципу, та інше.

VII. *Нагородження.* Вказується, яким чином проводиться нагородження визначених переможців – конкретно: в особистому і командному заліку. Зміст розділу залежить від можливостей організації, що проводить нагородження. Для нагородження звичайно передбачаються грамоти, дипломи, значки, жетони, пам'ятні сувеніри, цінні подарунки, тощо.

VIII. *Заявки.* Вказується час подачі заявок на участь у змаганнях від команд, можливо вказати форму заявки.

Заявка на участь команди _____ в змаганнях _____

№ п/п Прізвище, ім'я Рік народження Спортивний розряд Дозвіл лікаря

У доповнення до положення, при необхідності, можуть бути графік змагань, таблиці ходу змагань.

Тема 4. Організація та проведення спортивно-масового свята

Наступним видом організації спортивно-масової роботи є проведення спортивно-масових свят. Для якісного його проведення складається сценарій даного заходу головна мета якого є конкретизація проведення заходу за часом, діяльності осіб, що проводять захід, і учасників, визначення матеріального забезпечення (радіофікацію, музичне оформлення, інвентар та обладнання, дипломи і призи для нагородження, тощо) і відповідальних за нього.

Орієнтовна структура складання сценарного плану спортивно-масового свята.

1. Церемонія відкриття;
2. Порядок процедур у ході заходу;
3. Церемонія нагородження переможців і закриття заходу.

Також сценарій може мати форму плану.

Сценарій з проведення _____ (назва заходу)

Місце проведення _____ Дата _____

№ п/п Зміст діяльності Час Відповідальний Необхідний інвентар і обладнання

Тема 5. Організація та проведення “Олімпійського уроку”

Олімпійський урок – це спортивно-виховний захід, який має різні види та форми і проводиться як в загальноосвітніх навчальних закладах, спеціалізованих навчальних закладах так і закладах вищої освіти на центральних майданах міст і селищ на всій території України.

Олімпійський урок може проводитись в теоретичній та практичній формах:

1. Теоретична форма олімпійського уроку може проводитись у вигляді: вікторин, диспутів, конференцій, усних журналів, запитань-відповідей, зустрічей з видатними спортсменами, тренерами та діячами фізичної культури і спорту.

2. Практична форма олімпійського уроку може проводитись у вигляді: міні-турнірів, естафет, показових виступів вихованців спортивних шкіл та секцій, тренувань, які проводять видатні спортсмени та тренери, а також олімпійських ритуалів.

Приблизна схема складання сценарію олімпійського уроку (теоретична форма)

Методична розробка виховного заходу має містити такі основні пункти:

- Назва заходу;
- Форма проведення;
- Виховна мета заходу;
- Місце проведення (аудиторія, музей, спортивна зала, спортивний майданчик тощо);
- Обладнання;
- План проведення;
- Опис підготовчого етапу (якщо він містить важливі справи);
- Хід проведення;
- Список використаних джерел.

Приблизна схема складання сценарію олімпійського уроку (практична форма)

1. Церемонія відкриття:

- парад учасників;
- проведення естафети олімпійського вогню;
- підняття олімпійського прапора;
- олімпійська присяга: “Від імені всіх учасників я обіцяю дотримуватися правил чесної гри в істинно спортивному дусі в ім’я слави спорту та честі наших команд”.

2. Проведення змагань (естафети, рухливі та народні ігри, конкурси, вікторини тощо).

3. Підведення підсумків та нагородження переможців грамотами та цінними подарунками.

4. Церемонія закриття:

- марш учасників змагань як єдиної олімпійської сім’ї;
- опускання олімпійського прапора і запуск паперових голубів.

Зміст звіту з навчальної практики

Форма і зміст звітності здобувачів вищої освіти про проходження навчальної практики визначається наскрізною програмою та робочою програмою практики. Загальна форма звіту про виконання програми практики здобувача – це оформлений щоденник практики з характеристикою й оцінкою його роботи під час проходження практики, звіт щодо проходження практики та інші необхідні документи.

По завершенню навчальної практики здобувач повинен здати такі документи:

1. Щоденник практики, завірений підписами та печатками.
2. Сценарій спортивно-масового заходу (спортивне свято, Олімпійський урок, естафети та ін.).
3. Аналіз проведеного заходу.
4. Положення змагань.

Вся документація готується державною мовою на листах формату А4.

Здобувач вищої освіти захищає оформлений відповідним чином звіт з навчальної практики комісії по захисту практики. Оцінювання результатів практики здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

Після оформлення вся звітна документація подається в окремій теці на кафедру.

1. Методи навчання

Навчальна (спортивно-масова) практика спрямована на закріплення теоретичних знань та практичних вмінь, отриманих здобувачами, які спрямовані на формування організаційно-методичних навичок здобувачів з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень.

Методи навчання:

1. Репродуктивний метод – розв’язування задач вивченого матеріалу на основі зразка або правила. Діяльність здобувачів вищої освіти є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям та правилам – розв’язок задач виконується аналогічно до представленого зразка.

2. Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання окремих задач під керівництвом викладача і його вказівок. Евристична бесіда - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

3. Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки задачі та короткого усного або письмового інструктажу здобувачі вищої освіти самостійно розв’язують задачі за темами практичних занять дисципліни.

2. Методи контролю

Контроль знань студентів з навчальної (спортивно-масової) практики здійснюється в усній формі та у формі звіту. Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні програми навчальної практики. На кожному етапі контролю застосовуються такі методи.

Попередній контроль здійснюється до проходження практики, під час інструктажу, під час якого пояснюються цілі практики, порядок її проходження, форма звітування, а також під час видачі щоденників і програми практики.

Поточний контроль здійснюється протягом періоду проведення практики, а також під час бесід зі здобувачами у дні, встановлені кафедрою для консультування.

Підсумковий контроль відбувається під час захисту звіту про виконання програми навчальної практики.

3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка за навчальну (спортивно-масову) практику включає оцінку згідно таких параметрів: виконання програми практики (дотримання графіку проходження практики та оформлення звітної документації) – до 60 балів включно; засвоєння програми навчальної практики шляхом диференційованої оцінки – до 40 балів включно. Перелік параметрів оцінювання в розрізі видів практики доводиться до відома здобувачів вищої освіти під час настановного інструктажу перед початком практики. Розподіл балів оцінювання навчальної практики «Спортивно-масова» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Розподіл балів оцінювання навчальної (спортивно-масової) практики

Параметр оцінки (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результат оцінювання
Проходження програми практики, в тому числі	0-60
Тема 1. Ознайомлення зі структурою та змістом спортивної роботи в університеті	0-5
Тема 2. Планування спортивно-масової роботи в закладі освіти	0-10
Тема 3. Організація та проведення змагань з виду спорту	0-15
Тема 4. Організація та проведення спортивно-масового свята	0-15
Тема 5 Організація та проведення “Олімпійського уроку”	0-15
Оформлення документації та захист навчальної практики	0-40
Підсумкова оцінка: кількість балів за шкалою ЄКТС	0-100

Результати навчальної (спортивно-масової) практики оцінюються за такими критеріями:

Оцінка «зараховано» А (90-100 бал.) — всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати методичні знання. Студент вміє самостійно проводити та аналізувати спортивно-масові заходи, будувати стосунки зі спортсменами та тренерами. Продемонстровані активність та ініціативність. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика – відгук позитивна.

Оцінка «зараховано» В (82-89 бал.) - завдання виконанні правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння здобувача застосовувати методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами спортивно-масової роботи. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика – відгук позитивна.

Оцінка «зараховано» С (74-81 бал.) - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися помилки. При проведенні

спортивно-масових заходів наявні незначні методичні помилки. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього проходження практики, є характеристика, підписи керівників від бази та університету.

Оцінка «зараховано» Д (64-73 бал.) - завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками та подана не своєчасно. Щоденник оформлений з помилками.

Оцінка «зараховано» Е (60-63 бал.) - завдання практики виконано не повністю та з помилками. Аналіз та проведення спортивно-масових заходів на практиці виконано з суттєвими помилками, мають місце помилки в спеціальній термінології. Документація оформлена неповно, з помилками та з значним запізненням. Щоденник не дооформлено, проте всі помилки виправлені своєчасно.

Оцінка «не зараховано» FХ (35-59 бал.) - завдання практики невиконані. Виявлені проблеми встановленні контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види діяльності. Заняття не проведене або проведене зі значними помилками. Звітна документація не оформлена або оформлена зі значними помилками. Відсутній щоденник, або не заповнений, характеристика та відгук негативні.

Оцінка «не зараховано» F (1-34 бал.) - студент повністю не виконав програмного матеріалу практики, не відвідував базу практики, не готовий відповідати на будь-яке запитання з проходження практики

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FХ	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4 Рекомендована література

Основна

1. Алабин В.Г., Алабин А.В. Многолетняя тренировка юных спортсменов: учеб. пособие. Харьков: Основа, 1993. 245 с.
2. Бондарчук А.П. Периодизация спортивной тренировки. К.: Олимпийская литература, 2005. 303 с.
3. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта. Київ: Олимпийская литература, 2002. 296 с.

4. Волков Л.В. Теория спортивного отбора: способности, одаренность, талант. Київ: Вежа, 1997. 128 с.
5. Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю. Практика в системі фізкультурної освіти. Київ: Олімпійська література, 2006. 192 с.
6. Ильин Е.П. Психология спорта. СПб.: Питер, 2010. 352 с.
7. Маляренко І.В. Педагогична практика студентів факультету фізичного виховання та спорту. Херсон, 2003. 39 с.
8. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в Олимпийском спорте. К.: Олимпийская литература, 1997. 583 с.
9. Сергієнко Л.П. Комплексне тестування рухових здібностей школярів. Миколаїв: УДМТУ, 2001. 428 с.
10. Сергієнко Л. П. Практика студентів спеціальності «Олімпійський та професійний спорт»: навч. посіб. Миколаїв: УДМТУ, 2003. 160 с.
11. Стрикаленко Є.А., Кольцова О.С., Маляренко І.В., Андрєєва Р.І., Шалар О.Г., Кільницький О.Ю. Практика в системі вищої освіти: [методичні рекомендації для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт] – Херсон: Видавництво ПП Вишемирський В.С., 2019. – 150 с.
12. Терентьева Н. Н. Педагогическая практика студентов физкультурных вузов в системе учебных заведений. Харьков: ХаГИФК, 1994. 124 с. 35

Інтернет джерела:

1. Воловик Н.І. Тренерська практика: метод. посіб. для студентів факультетів фізичного виховання та спорту вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 42 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/19033/1/Volovik%2C%20Berezovskii.pdf>
2. Програма тренерської практики для здобувачів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/24490/1/%d0%9f%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%b7%d1%96%20%d1%81%d0%bf%d0%b5%d1%86%d1%96%d0%b0%d0%bb%d1%96%d0%b7%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%97%20%d0%a1%d0%92%d0%94%20%d0%bc%d0%b0%d0%b3%d1%96%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b8.pdf>